

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/121/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118200885
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7118200885.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, zastúpený Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátom, so sídlom Jelenec 353, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 21. apríla 2022, č. k. 15C/2/2018-602

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 17.025,- Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 12.12.2017 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania vyslovením, že žalobca má nárok na ich náhradu v rozsahu 100% zo súdom priznanej sumy.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol v ďalšom konaní po tom, čo odvolací súd uznesením zo dňa 2.6.2021 č.k. 11Co/77/2020-548 zrušil jeho skorší rozsudok (ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 30.000,- Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 11.6.2018 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá a žalobcovi bol priznaný nárok na plnú náhradu trov konania) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s usmernením, aby procesným postupom podľa § 129 C.s.p. vyzval žalobcu na opravu žaloby v časti vymedzenia nároku na náhradu majetkovej škody tak, aby z neho vyplýval jasný, určitý a zrozumiteľný údaj čoho a na akom skutkovom základe sa domáha. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní malo byť tiež zabezpečenie dostatočného skutkového podkladu pre posúdenie dôvodnosti uplatnených nárokov, ako aj riadne odôvodnenie záveru o nepreukázaní vzniku ušlého zisku, ako aj o nemajetkovej ujme. V tejto súvislosti mal súd prvej inštancie predovšetkým posudzovať nárok na nemajetkovú ujmu žalobcu konzistentne s obdobnými prípadmi a aj s výškou odškodnenia priznávanou na základe iných predpisov. Napokon odvolací súd v kasačnom uznesení upozornil tiež na potrebu mať na zreteli pri rozhodovaní o trovách konania, že nevyhovenie žalobe, smerujúcej k náhrade nemajetkovej ujmy síce nemožno z hľadiska rozhodnutia o trovách konania posúdiť ako procesný neúspech žalobcu, inak je však potrebné nazerať na prípadné nevyhovenie žalobe smerujúcej k náhrade majetkovej škody, výška ktorej nie je závislá od úvahy súdu alebo znaleckého posudku, v ktorom prípade, výsledok sporu musí byť v súlade s ust. § 255 C.s.p. v rozhodnutí o trovách konania premietnutý.

3.1. Po odstránení nedostatkov žaloby vytknutých v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, sa žalobca domáhal zaplata sumy 88.759,- Eur titulom náhrady majetkovej škody – z toho za stratu na zárobku (ušlého zisku) si uplatnil sumu 81.759,- Eur a za nevyplatené odchodné sumu 7.000,- Eur a zaplata peňažného odškodnenia nemajetkovej ujmy v sume sumy 100.000,- Eur, oba nároky s príslušnými úrokmi z omeškania. Ušlý zisk 81.759,- Eur pritom žalobca vypočítal z výšky priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve Slovenskej republiky, ktorá bola za jednotlivé roky, kedy bol trestne stíhaný a nepracoval, nasledovná: rok 2009 - 745,- Eur (12 mesiacov x 745,- Eur = 8 940,- Eur), rok 2010 - 769,- Eur (12 mesiacov x 769,- Eur = 9 228,- Eur), rok 2011 - 786,- Eur (12 mesiacov x 786,- Eur = 9 432,- Eur), rok 2012 - 805,- Eur (12 mesiacov x 805,- Eur = 9 660,- Eur), rok 2013 - 824,- Eur (12 mesiacov x 824,- Eur = 9 888,- Eur), rok 2014 - 858,- Eur (12 mesiacov x 858,- Eur = 10 296,- Eur), rok 2015 - 883,- Eur (12 mesiacov x 883,- Eur = 10 596,- Eur), rok 2016 - 912,- Eur (12 mesiacov x 912,- Eur = 10 944,- Eur), rok 2017 (1. - 3. Q) - 925,- Eur (3 mesiace x 925,- Eur = 2 775,- Eur).

3.2. Skutkovým základom takto uplatnených nárokov bolo v podstatnom tvrdenie žalobcu, že majetkovú i nemajetkovú ujmu utrpel v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej moci o vznesení obvinenia a o vzatí do väzby, za ktoré štát zodpovedá podľa zák. č. 514/2003 Zb.. Podľa tvrdenia žalobcu bolo uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 zo dňa 8.12.2008 voči jeho osobe vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo (tiež) pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť pri výkone služby colníka spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia, pričom jeho sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu bola uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VII/2Gv190/08-82 zo dňa 19.12.2008 zamietnutá. Uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB-Tp 51/2008 zo dňa 11.12.2008 bol žalobca vzatý do väzby, s tým, že jeho sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu bola zamietnutá uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tošs/1/2009 zo dňa 21.1.2009. Väzba žalobcu trvala 45 dní do 23.1.2009. Dňa 7.10.2014 podal (opätovne) prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov na žalobcu obžalobu pre spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, spod ktorej bol rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/42/2014 zo dňa 8.9.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/148/2016 zo dňa 13.3.2017, oslobodený. Možno preto podľa názoru žalobcu konštatovať, že všetky rozhodnutia vydané v trestnom konaní a vykonané úkony boli nezákonné a štát mu zodpovedá za majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu. Väzobné stíhanie, účasť na výsluchoch počas policajného vyšetrovania a účasť na hlavnom pojednávaní pred súdom, rovnako ako hrozba trestu odňatia slobody zanechali u žalobcu trvalé následky a spôsobili mu neopísateľné stresy a psychickú traumu, čo sa prejavilo aj na jeho zdraví. Počas tohto obdobia neustále čelil nepríjemnostiam, každý sa na neho pozeral ako na zločinca z radov colníkov a svojej rodine, kamarátom a známym musel a žiaľ i dodnes musí vysvetľovať, že bol trestne stíhaný nezákonne. Z dôvodu vedenia trestného stíhania sa žalobca viac ako 8 rokov nemohol zamestnať. V čase viac ako osemročného a zodpovedného hľadania si adekvátneho zamestnania bol vystavený stresu, úzkosti a frustrácii, pretože potenciálni zamestnávateľia nemali záujem o jeho prácu práve z dôvodu, že bol trestne stíhaný, teda nebol bezúhonný. Dôsledky tohto trestného konania a v neposlednom rade väzobného stíhania boli v rozsahu, ktoré mali za následok absolútny úpadok kvality života žalobcu, ako profesionálneho, tak aj spoločenského, rodinného, finančného. Žalobca prišiel o pravidelný mesačný príjem, pretože na základe tohto trestného stíhania bol prepustený zo služobného pomeru colníka, teda istotu, že dokáže zabezpečiť svoju rodinu. Trestné stíhanie žalobcu malo za následok pokles nielen jeho životného štandardu, ale rovnako aj jeho blízkych. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100.000,- Eur. Žalobca podal na Ministerstvo vnútra SR dňa 24.8.2017 žiadosť o predbežné prerokovanie svojho nároku na náhradu skutočnej škody titulom ušlého zisku súvisiaceho so stratou zamestnania v sume 80.000,- Eur a titulom nemajetkovej ujmy v sume 100.000,- Eur. Listom z 27.11.2017 ho Generálna prokuratúra SR upovedomila, že ním uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že na to nie sú dané zákonné dôvody, ani zákonné podmienky.

3.3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku bezozvyšku vyšiel zo skutkových zistení zodpovedajúcich tvrdeniam žalobcu o postupe a o rozhodovaní orgánov činných v trestnom konaní a súdov vo veci jeho trestného stíhania. Čo do uplatneného nároku na náhradu ušlého zárobku, prvoinštančný súd skutkovo vyšiel tiež zo zistenia, že rozhodnutie riaditeľa colného úradu, ktorým bol

žalobca prepustený zo služobného pomeru colníka, nebolo zrušené. Výsledkom personálneho konania vedeného proti žalobcovi bolo právoplatné personálne rozhodnutie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru, z ktorého vyplýva, že konaním, ktoré sa žalobcovi kládlo za vinu je, že porušil služobnú prisahu a služobnú disciplínu zvlášť hrubým spôsobom a pokračovanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Napokon súd prvej inštancie vyšiel tiež zo zistenia, že pred uplatnením škodových nárokov na súde žalobca márne požiadal o ich predbežné prerokovanie, pričom si uplatnil len časť zo žalovaných plnení a síce 80.000,- Eur titulom skutočnej škody a 100.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy.

3.4. Na takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval § 1 až § 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 8 ods. 6, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 a 4, § 17 ods. 2 až 4, 12 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vydania nezákonného rozhodnutia (8.12.2008). Na ich základe dospel k záveru o existencii nezákonných rozhodnutí o vznesení obvinenia a o vzatí žalobcu do väzby, ako jednej z podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ktorý v podstatnom založil na právnom názore, že oslobodenie spod obžaloby má účinky zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia, a preto je potrebné naňho hľadieť ako na rozhodnutie zrušené pre nezákonnosť. Súd prvej inštancie nevzhladol naplnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za uplatnenú majetkovú ujmu, dôvodiac, že medzi uznesením o vznesení obvinenia a existenciou ušlého zisku neexistuje príčinná súvislosť. V tejto súvislosti poukázal na to, že"rozhodnutie riaditeľa colného úradu, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru, nikdy nebolo zrušené. Dôvodnosť prepustenia žalobcu zo služobného pomeru nikdy nebola podrobená súdному prieskumu. Skutočnosť, že predmetný skutok nie je trestným činom, ešte bez ďalšieho nemôže viesť k záveru, že predmetný skutok nemôže byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie spočívajúce v porušení služobnej prisahy a povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, t.j. konanie, za ktoré je možné príslušníka policajného zboru prepustiť zo služobného pomeru"... Okrem toho, žalobca vo svojej žiadosti o predbežné prerokovanie návrhu na náhradu škody sa domáhal náhrady straty na zárobku vo výške 80.000,- Eur, ale časť nároku v sume 1.759,- Eur nebola predbežne prerokovaná podľa § 15 zák. č. 514/2003 Z.z.. Nie je teda splnená zákonná podmienka pre priznanie náhrady majetkovej škody podľa druhej vety § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.. Z uvedených dôvodov žalobu v tejto časti zamietol.

3.5. Pri rozhodovaní o forme odškodnenia nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vo všeobecnosti vyšiel z toho, že peňažná kompenzácia má podľa zákona subsidiárnu povahu, a že prichádza do úvahy vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahraďiť inak, napríklad tiež konštatovaním porušenia práva. V nadväzujúcich úvahách prvoinštančný súd akcentoval, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniknutej v dôsledku vedenia trestného konania je možná iba výnimočne a táto výnimočnosť môže spočívať iba v okolnostiach trestného stíhania. V prejednávanom prípade výnimočnou okolnosťou opodstatňujúcou priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola podľa posúdenia súdu prvej inštancie dĺžka trvania trestného stíhania 88 mesiacov, z toho 45 dní bol žalobca vo väzbe.

Pokiaľ ide o výšku priznanej relatívnej satisfakcie, súd prvej inštancie prihliadal na výšku odškodnenia poskytovanú na základe iných hmotnoprávných predpisov (§ 17 ods. 2 zák. č. 514/2009 Z.z.), na životnú úroveň obyvateľstva, na čiastky, ktoré sú v tom ktorom štáte vyplácané ako odškodnenie z titulu rôznej ujmy a v neposlednom rade i na iné prípady, kde súdy rozhodovali o náhrade škody. Podľa názoru súdu prvej inštancie, ..."nemožno priznávať neprímerané či dokonca premrštené sumy, ktoré by v konečnom dôsledku viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by sa v porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky, mohli niektoré ujmy na iných základných právach, napríklad ujmy na zdraví či dokonca na živote, bagatelizovať (rozhodnutie NS SR z 27.4.2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005)“.... Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.7.2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018, že určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP. Prvoinštančný súd porovnal prípad žalobcu s inými prípadmi, konkrétne s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21.1.2016 sp. zn. 16C/219/2014, ktorým bola žalovaná (SR) zaviazaná zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.420,- Eur s tým, že ako nezákonné rozhodnutie bolo označené uznesenie o vzatí do väzby, v ktorej pobudol žalobca po dobu cca 1 roka, pričom samotné trestné stíhanie bolo vedené až po dobu cca 9 rokov. Ďalej ho porovnal s rozsudkom Krajského súdu

v Bratislave zo dňa 29.6.2017 sp. zn. 3Co/266/2015, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou bola žalovanej (SR) uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi (bývalému prokurátorovi) náhradu nemajetkovej ujmy 33.193,91 Eur s tým, že ako nezákonné rozhodnutie bolo označené uznesenie o vzatí do väzby, v ktorej pobudol žalobca po dobu cca 4 mesiacov, pričom samotné trestné stíhanie bolo vedené až po dobu cca 7 rokov, zároveň žalobca v konaní preukázal zdravotné ťažkosti psychického charakteru, t. j. 6 rokov navštevoval psychiatra a bral lieky.

3.6. Na podklade týchto právno-teoretických úvah súd prvej inštancie priznal žalobcovi finančné zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu v sume 17.025,- Eur, vypočítanú ako súčet 14.775,- Eur (5,- Eur za 1 deň x 2955 dní trvania trestného stíhania) a 2.250,- Eur (50,- Eur za 1 deň x 45 dní trvania väzby), ktorú považoval v okolnostiach prípadu za primerané odškodnenie. Priznaná výška finančného zadosťučinenia podľa jeho nazerania zohľadňuje aktuálny vek žalobcu 54 rokov. V čase začatia trestného stíhania a straty zamestnania mal žalobca 41 rokov. Prezentoval názor, že ochranu porušeného základného práva žalobcu nemožno dosiahnuť a dovŕšiť iným ústavou a zákonom upraveným spôsobom. Návrh žalobcu vo zvyšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy nad 17.025,- Eur zamietol ako nedôvodný, pretože neoznačil a nepreukázal existenciu následkov takej intenzity, ktorá by zakladala jeho právo na priznanie peňažnej náhrady takto ním vymedzenej nemajetkovej ujmy, keď satisfakcia v peniazoch má byť znakom a prostriedkom nápravy.

3.7. Napokon rozhodnutie o trovách konania prvoinštančný súd odôvodnil s poukazom na § 255 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „C.s.p.“) a priznal žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100% proti neúspešnému žalovanému, s tým, že o výške náhrady trovy konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Len proti zamietavému výroku tohto rozsudku podal žalobca odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd v napadnutej časti zmenil tak, že jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovie. Navrhol priznať mu peňažné odškodnenie v celej uplatnenej sume titulom majetkovej škody 88.759,- Eur a titulom nemajetkovej ujmy 100.000,- Eur do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

5. Vyhovujúci výrok rozsudku nebol odvolaním napadnutý. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 2 a ods. 3 C.s.p., a preto v nej nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

6.1. Pokiaľ ide o majetkovú škodu, žalobca v odvolaní nesúhlasí so súdom prvej inštancie, že nepodal voči rozhodnutiu o prepustení zo služobného pomeru opravný prostriedok, t.j., že sa účinne nebránil všetkými dostupnými prostriedkami. Zdôraznil, že podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu o prepustení zo služobného pomeru colníka a rovnako podal aj správnu žalobu, ktorú však súd zamietol. Uviedol, že zmeškal lehotu na podanie návrhu na obnovu konania nie z vlastnej viny, ale z dôvodu, že jeho trestné stíhanie skončilo oslobodzujúcim rozsudkom až po uplynutí lehoty ustanovenej v § 234 zák. č. 200/1998 Z. z.. Ak by trestné konanie nebolo poznačené závažnými priedahmi zapríčinenými orgánmi činnými v trestnom konaní, o čom rozhodol aj Európsky súd pre ľudské práva, vydanie oslobodzujúceho rozsudku v 3 ročnej lehote by pre neho nepochybne predstavovalo dôvod pre obnovu konania. K jeho prepusteniu zo služobného pomeru došlo z dôvodov, ktoré sú totožné s uznesením o vznesení obvinenia, resp. s obžalobou. Rozhodnutie o jeho prepustení sa opiera jedine o uznesenie o vznesení obvinenia a jemu z týchto dôvodov vznikla uplatňovaná majetková škoda. V ďalšom následne konkretizoval, čo považuje za ušlý zisk. V jeho prípade niet pochýb o tom, že nebyť nezákonného trestného stíhania a následného prepustenia zo služobného pomeru colníka, ušlý zisk by mu skutočne vznikol.

6.2. Žalobca v odvolaní ďalej polemizoval aj so spôsobom posúdenia otázky primeranosti výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy. Použitie voľnej úvahy nemôže byť ľubovôľou súdu, ale treba ho použiť v kontexte s inými hmotnoprávnymi ustanoveniami, ktoré upravujú odškodnenie. Má za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy nezodpovedá všeobecnej predstave spravodlivosti, nie je primeraná ujme, ktorá mu vznikla intenzitou a dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej a spoločenskej, ani s poukazom na zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Uviedol, že výška minimálnej mzdy v roku 2008, kedy sa začalo jeho trestné stíhanie, bola 269,- Eur, jej 50 násobok predstavuje 13.450 Eur (čo predstavuje 4,55 eur/deň). V roku 2017, kedy sa jeho trestné stíhanie skončilo právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom, bola výška minimálnej mzdy 435,- Eur a 50 násobok tejto sumy je 21.750,- Eur (7,36 Eur/deň). Súd prvej

inštancie nijako nevysvetlil, prečo práve suma 14.775,- Eur (5 Eur za 1deň trestného stíhania) a 2.250,- Eur (50 Eur za deň trvania väzby) sú náhradou, ktorá dokáže efektívne zmierniť následky, ktoré mu boli spôsobené nezákonným rozhodnutím žalovanej. Súd prvej inštancie nijako nevysvetľuje ani to, ako dospel k výpočtu súm 5 Eur a 50,- Eur za trvanie trestného stíhania a väzby. Výška nemajetkovej ujmy bola nesprávne určená aj po využití komparačnej metódy vo vzťahu k iným obdobným prípadom. V tejto súvislosti podporne poukázal na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 16C/118/2016-296 z 3.5.2022, na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Co/106/2013-178 zo dňa 9.4.2014 a na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 11.1.2012. Prezentoval názor, že v jeho prípade boli splnené výnimočné podmienky pre priznanie vyššej sumy za spôsobenú nemajetkovú ujmu ako je priznávaná obetiam násilných trestných činov. Tie spočívajú v dĺžke trestného stíhania, o ktorej rozhodol aj Európsky súd pre ľudské práva. Napokon argumentoval tiež, že ním uplatňovaný nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 100.000,- Eur neporušuje princíp primeranosti k iným odškodneniam, zohľadňuje osobitosť prípadu a nevytvára priestor na obohatenie sa.

7. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na procesné pochybenie súdu prvej inštancie pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku, vytykajúcimi nedostatky skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a tiež nedostatky právneho posúdenia veci, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p.. V odvolaní žalobcom formálne označený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na prítomnosť inej vady konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod žalobcom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnený. Odvolací súd v tejto spojitosti upriamuje pozornosť na záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého odvolací dôvod nemôže spočívať len na všeobecnom vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím bez bližšej špecifikácie vytykaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť napadnutý výrok rozsudku ako vecne správny, pretože bol vydaný v intenciách predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 2.6.2021 č.k. 11Co/77/2020-548. Do pozornosti v tejto súvislosti dal rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26.1.2022 sp. zn. 9Co/165/2020, ktorým bolo o spoluobvinenom žalobcu rozhodnuté obdobným spôsobom, ako v tejto veci.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 C.s.p.) oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p., s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že je (odvolanie) nedôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 29.11.2023 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tohto súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p..

10. Žalobca svojimi odvolacími námietkami, v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p., nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Podľa žalobcu sa totiž súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal s niektorými jeho argumentmi a vo vzťahu k niektorým nastoleným otázkam nie sú dôvody napadnutého rozsudku z pohľadu odvolateľa dostatočne presvedčivé.

11. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci

vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto zákon v citovanom ustanovení určuje konkrétne zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejماً jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa.

13. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) C.s.p., do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/84/2017 zo dňa 25.10.2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14. Súd prvej inštancie podľa zistenia odvolacieho súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol čoho sa žalobca domáhal i aké bolo procesné stanovisko žalovaného k žalobe; z ich tvrdení a argumentácie výstižne vyseletoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam ozrejmil tiež, aké zistenia vyplynuli z toho - ktorého vykonaného dôkazu. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových záverov a z nich právnymi úvahami zdôvodnil výber právnych noriem, ktoré aplikoval, a tiež aj konkrétne následky, ktoré z nich za daného skutkového stavu vyvodil. Súd prvej inštancie svoje interpretačné závery tiež priliehavo oprel o rozhodnutia vyšších súdnych autorít, postupoval konzistentne s obdobnými prípadmi a aj s výškou odškodnenia priznávanou na základe iných predpisov. Preto vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku považovať ani za arbitrárne, ani za úplne odchylné

od vecí samej a ani za extrémne nelogické, a preto odvoláciu námietku žalobcu proti odôvodneniu napadnutého rozsudku, odvolací súd vníma len ako jeho nespokojnosť so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktorá ale, ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p..

15. V odpovedi na žalobcom prednesenú otázku ne/preskúmateľnosti napadnutého rozsudku, je v tomto prípade do značnej miery inkorporované posúdenie opodstatnenosti aj tej skupiny námietok, ktorými nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia otázky primeranosti výšky relutárnej satisfakcie súdom prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), vystavaného na premisách, že primeraná výška náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím musí zohľadňovať rozsah odškodnenia upravený inými právnymi predpismi slovenského právneho poriadku, a že bez odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia by nemala presahovať náhradu za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov.

16. Odvolací súd sa s riešením tejto otázky súdom prvej inštancie stotožňuje, pričom na podporu jeho správnosti dodáva: Nezákonné rozhodnutie, na podklade ktorého bolo proti žalobcovi vedené trestné stíhanie, bolo vydané dňa 8.12.2008. Preto v súlade s § 27b zák. č. 514/2003 Z. z., je potrebné nárok žalobcu posudzovať podľa zákonných ustanovení v znení účinnom do 31.12.2008. Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Spôsob a rozsah náhrady škody v dobovom znení zákona nebol bližšie zákonom špecifikovaný. Podľa dnes účinného znenia zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré sa do právnej úpravy prenieslo od 1.1.2009, výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorej k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1.1.2013 bol zák. č. 514/2003 Z. z. doplnený o ustanovenie § 17 ods. 4, limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodených násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 215/2006 o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov (aktuálne zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov). Odvolací súd v tomto kontexte považuje za potrebné zdôrazniť, že aj keď uvedené kritériá, či úprava obmedzujúca výšku priznávanej náhrady boli do zákonnej úpravy vnesené až neskôr, nebráni to ich zohľadneniu, keďže právna prax, ešte pred ich implementáciou do právnej úpravy brala uvedené kritériá do úvahy pod vplyvom rozhodovacej činnosti ESLP. Súdom prvej inštancie mal v tejto súvislosti správne na zreteľ tiež, že podľa dá sa povedať medzičasom už ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (por. napr. jeho rozhodnutia 6 MCdo 15/2012 a 6 Cdo 38/2019), pri určení výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné "aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z. v zmysle ktorého v prípade trestným činom (úmyselným násilným - pozn. odv. súdu) bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy.

17. V kontexte odvolacej argumentácie žalobcu odvolací súd nevzhladol napadnutý rozsudok nesprávnym ani pokiaľ ide o primeranosť priznaného odškodnenia. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že istú intenzitu dopadu na jednotné všeobecné právo osobnostné je potrebné prisudzovať obdobným zásahom bez potreby preukázania, že k tomu aj došlo, keďže stav mysli prakticky dokázať priamo ani nemožno. Len v prípade ak by žalobca tvrdil, že zásah urého pôsobil na morálnu sféru deštruktívnejšie než je obvyklé, je treba trvať na preukázaní takéhoto intenzívnejšieho dopadu. Objektívne vzaté trestné stíhanie vždy negatívne ovplyvňuje osobný, pracovný i spoločenský život obvineného, bez toho, aby táto skutočnosť musela byť konfrontovaná s dôkazmi. Žalobca v danom prípade len tvrdil, že jeho ujma bola závažnejšia z dôvodu dĺžky jeho trestného a väzobného stíhania, a preto náhrada nemajetkovej ujmy v sume 17.025,- Eur je pre neho neprimerane nízka. Žalobca však nijak nevysvetlil, v čom sú následky jeho trestného stíhania závažnejšie, ako je ujma príbuzných a blízkych osôb v dôsledku nenapraviteľnej straty života, či vážneho poškodenia zdravia iného jedinca v dôsledku násilných alebo sexuálne motivovaných násilných trestných činov. Rovnako nepreukázal ani to, v čom bola závažnejšia ako v prípade iného spoluobvineného v rovnakej trestnej veci, ktorému bola

priznaná nemajetková ujma 18.000,- Eur (JUDr. Ján Sedrovič – rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26.1.2022 sp. zn. 9Co/165/2020). Neprimeraná dĺžka trvania trestného stíhania žalobcu, ktorou žalobca odôvodňoval svoj nárok na vyššiu satisfakciu aká je poskytovaná obetiam násilných trestných činov, bola žalobcovi zohľadnená nielen primeraným finančným zadosťučinením priznaným rozhodnutím Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva a slobody, ale navyše aj priznaním nároku na takú nemajetkovú ujmu, ktorej rozsah je len mierne pod hranicou priemerného odškodného poskytovaného práve už spomínaným obetiam násilných trestných činov v rokoch 2008 - 2017, kedy bol žalobca nezákonne trestne stíhaný. Odvolací súd na dôvažok poznamenáva, že k dĺžke trestného stíhania ako kritériá pre určenie výšky odškodnenia, nemožno pristupovať mechanicky, nakoľko v prípade upadajúceho záujmu spoločenského prostredia o danú vec, dĺžka stíhania nemusí mať nevyhnutne za následok narastajúci dopad na morálnu integritu dotknutej osoby (por. napr. tiež E., F. G. za škodu při výkonu veřejné moci 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 165s). Akiste v úvahách ohľadne výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy je potrebné vychádzať z náležite zisteného skutkového stavu pokiaľ ide o kritériá na ktoré je potrebné prihliadať podľa zákona (§17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z.). Netreba však zabúdať na to, že akokoľvek do hĺbky sa tieto parametre odkryjú, sami o sebe neposkytujú objektívny obraz o primeranej výške odškodnenia, nakoľko jednak nie sú exaktne merateľné a jednak medzi nimi a nemajetkovou ujmu nie je matematicky vyjadriteľná kvantitatívna súvislosť. Podľa názoru odvolacieho súdu preto tieto kritériá, rovnako ako aj iné skutočnosti ovplyvňujúce závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, v myšlienkovom procese pri stanovení primeranej výšky odškodnenia, majú význam predovšetkým pri porovnaní s obvykle prisudzovanou výškou peňažných náhrad v obdobných prípadoch, ktoré je v sudcovskej úvahe obvykle jediným transparentným a objektívne preskúmateľným momentom. V právnej praxi sa tak ustálilo, že odškodnenie by sa nemalo bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu zásadne odchyľovať od zadosťučinenia priznaného v skutkovo obdobných prípadoch (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2813/2011 z 27.6.2012). Vzájomnou konzistentnosťou s už judikovanými vecami sa zároveň napĺňa tiež požiadavka jednotného posudzovania porovnateľných prípadov, vyplývajúca z ústavne chránenej rovnosti pred zákonom a právnej istoty, zahŕňajúca v sebe tiež potrebu náležitého odôvodnenia výraznejších odchýlok od riešení v typovej judikatúre.

18. Z vyjadrenia žalovaného rezultuje, že okrem žalobcu bol v rovnakom konaní trestne stíhaný (aj väzobne) a oslobodený aj spoluobvinený H. H. E., ktorý si tiež žalobou uplatnil nárok na náhradu škody. Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26.1.2022 pod sp. zn. 9Co/165/2020 vyplýva, že mu bola právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 18.000,- Eur. Výška priznanej relutárnej náhrady v danej veci 17.025,- Eur nepredstavuje výraznú odchýlku od tohto skutkovo takmer totožného prípadu. Odvolací súd na tomto mieste považuje za žiaduce poznamenať, že ustálenie výšky relutárnej satisfakcie je vecou sudcovskej úvahy, ktorá je objektom apelačného prieskumu len pokiaľ ide o preskúmateľnosť, logickú udržateľnosť súdom zvolených kritérií a ekvivalentnosť s porovnateľnými prípadmi. Záver o nesprávnosti určenej výšky odškodnenia preto nemôže spočívať len na odlišnej predstave odvolacieho súdu o rozsahu náhrady, ale na komplexnom zdôvodnení vlastnej sudcovskej úvahy odvolacieho súdu v tejto otázke. Na takýto postup však odvolací súd nevzhladol podklad ani v skutočnostiach, ktoré vyšli v priebehu konania najavo, ani v argumentácii žalobcu, ktorá mala povahu viac subjektívnych predstáv než objektívne uchopiteľných kritérií pre určenie primeraného a z pohľadu praxe aj ekvivalentného odškodnenia.

19. K námietke žalobcu, že všeobecné súdy v obdobných prípadoch v minulosti priznali aj vyššie odškodnenia nemajetkovej ujmy (poukazujúc pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 9.4.2014 sp. zn. 4Co/106/2013), odvolací súd uvádza, že vývoj rozhodovacej praxe smeruje k znižovaniu predtým niekedy až prehnane nadhodnotených odškodnení, pričom tento trend, a to priamo aj v prípadoch nezákonného trestného stíhania, vo svojich rozhodnutiach Najvyšší súd SR opakovane potvrdzuje. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5 Eur za 1 deň trestného stíhania a za väzbu vo výške 50 Eur za 1 deň väzby bola súdom prvej inštancie stanovená adekvátne na základe posúdenia skutkových okolností danej veci zohľadňujúc najmä povahu trestnej veci, celkovú dĺžku trestného a aj väzobného stíhania žalobcu, následky tohto stíhania v jeho osobnej sfére, úrovne odškodnenia jednotlivých európskych štátov, ako aj životnej úrovne v Slovenskej republike (k tomu primerane porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, kde za adekvátne odškodnenie v Českej republike, u ktorej je všeobecne známe, že životná úroveň je ešte vyššia ako na Slovensku, je čiastka v rozmedzí 20 Eur až 60 Eur za jeden deň trvania väzby). Vychádzajúc aj z takto nastavených hodnotových limitov odvolací súd považuje sumu odškodnenia 17.025,- Eur za adekvátny prostriedok

nápravy vzniknutej ujmy, zodpovedajúcej všeobecným predstavám spravodlivosti v pomere k peňažnej satisfakcii priznanej v obdobných prípadoch vychádzajúcich z porovnateľných skutkových okolností (na ktoré v odvolacom konaní výstižne poukázala aj žalovaná) a hodnotovo rešpektuje výšku odškodnení, ktoré podľa vnútroštátnej právnej úpravy patria za hierarchicky závažnejšie morálne zásahy - obetiam násilným trestným činom.

20. Odvolací súd sa stotožňuje aj so spôsobom, akým súd prvej inštancie posúdil žalobu v časti uplatňovanej majetkovej škody. V závere o neexistencii príčinnej súvislosti medzi uznesením o vznesení obvinenia a existenciou ušlého zisku súd prvej inštancie správne vyšiel zo zistenia, že rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce nebolo nikdy zrušené i keď bolo podrobené prieskumu v správnom konaní. V tomto smere odvolací súd musí prisvedčiť odvolaniu žalobcu, že súd prvej inštancie pochybil, keď skonštatoval, že toto rozhodnutie nikdy nebolo podrobené prieskumu v správnom konaní, táto skutková vada však nemá za následok vecnú nesprávnosť napadnutej časti zamietavého výroku rozsudku ako takého, pretože rozhodným pre zamietnutie tejto časti nároku žalobcu bolo zistenie, že rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce, ktoré je svojou povahou administratívnym rozhodnutím vydaným v správnom konaní, nebolo nikdy zrušené. Vecná i procesná oddelenosť rozhodnutí vydaných v trestnom konaní od rozhodnutí administratívnych sama o sebe vylučuje podľa názoru odvolacieho súdu priamu kauzálnu previazanosť ich vzniku a trvania. Z hľadiska vecného treba mať na zreteli, že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru pre konanie posúdené ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti. Najvyšší súd vo svojej ustálenej judikatúre k v tomto konaní posudzovanému právnemu problému opakovane uvádza, že „... Trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú dve odlišné konania, zverené zákonmi odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie - prepustenie zo služobného pomeru... Správne orgány vo veciach služobného pomeru policajtov/ colníkov majú totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.“ (napr. rozhodnutia 1Sžo/113/2008 z 26. mája 2009, 1Sžo/385/2009 z 22. marca 2011, 4Sžo/10/2011 z 23. marca 2011). Ustálená súdna prax dôsledne rozlišuje medzi stíhaním príslušníka Policajného zboru/ colníka za to isté konanie (za ten istý skutok) v trestnom konaní a v personálnom konaní o prepustenie zo služobného pomeru. Judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že prípadné oslobodenie príslušníka Policajného zboru v trestnom konaní a analogicky aj colníka ešte neznamená, že tento sa identickým konaním nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, ktoré by zakladalo dôvod na prepustenie zo služobného pomeru (nález sp. zn. IV.ÚS 296/2014). Pokiaľ teda nedošlo k zrušeniu rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru, všeobecný súd nemá inú možnosť iba z neho vychádzať, t.j. nemá možnosť v sporovom konaní preskúmavať jeho vecnú správnosť.

21. Odvolací súd z týchto dôvodov s použitím ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého zamietavého výroku ako vecne správny a potvrdil ho aj v časti závislého výroku o trovách konania i keď s nasledujúcimi výhradami:

22. Podľa čl. 16 ods. 3 C.s.p., v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila.

23. Pokiaľ ide o trovy konania, súd prvej inštancie nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu prezentovaný v zrušujúcom uznesení, keď priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania, napriek tomu, že predmetom konania nebolo len odškodnenie nemajetkovej ujmy, kde mal žalobca plný úspech vo veci, ale aj náhrada majetkovej škody, v ktorej úspech nemal. Odvolací súd k tomu v zrušujúcom uznesení zaujal jasné stanovisko v tom zmysle, že výška uplatňovanej majetkovej škody nie je závislá od úvahy súdu alebo znaleckého posudku, a preto výsledok sporu musí byť v súlade s ust. § 255 C.s.p. v rozhodnutí o trovách konania premietnutý. Ak strana sporu v jednej žalobe uplatní niekoľko samostatných nárokov, tak ako žalobca v predmetnej veci (majetková škoda a nemajetková ujma), postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne. Nemôže teda úspech žalobcu v spore týkajúci sa iba niektorého nároku

založiť právo na náhradu trov konania vo všetkých nárokoch. Súd má teda o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť viacerými samostatnými výrokmi, v závislosti od počtu samostatných nárokov. Súd prvej inštancie napriek tomu opakovane rozhodol o oboch nárokoch na náhradu trov konania jedným výrokom a nepremietol do neho výsledok konania o náhradu majetkovej škody, v ktorom časti žaloby žalobca nebol úspešný. Vzhľadom na to, že žalovaná nepodala proti výroku o náhrade trov konania odvolanie, odvolací súd nemohol v zmysle čl. 16 ods. 3 C.s.p. túto časť rozsudku patrične zmeniť, pretože by tým rozhodol nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila (žalobca).

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Takýto nárok vznikol úspešnej žalovanej, ktorej však preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej

hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)